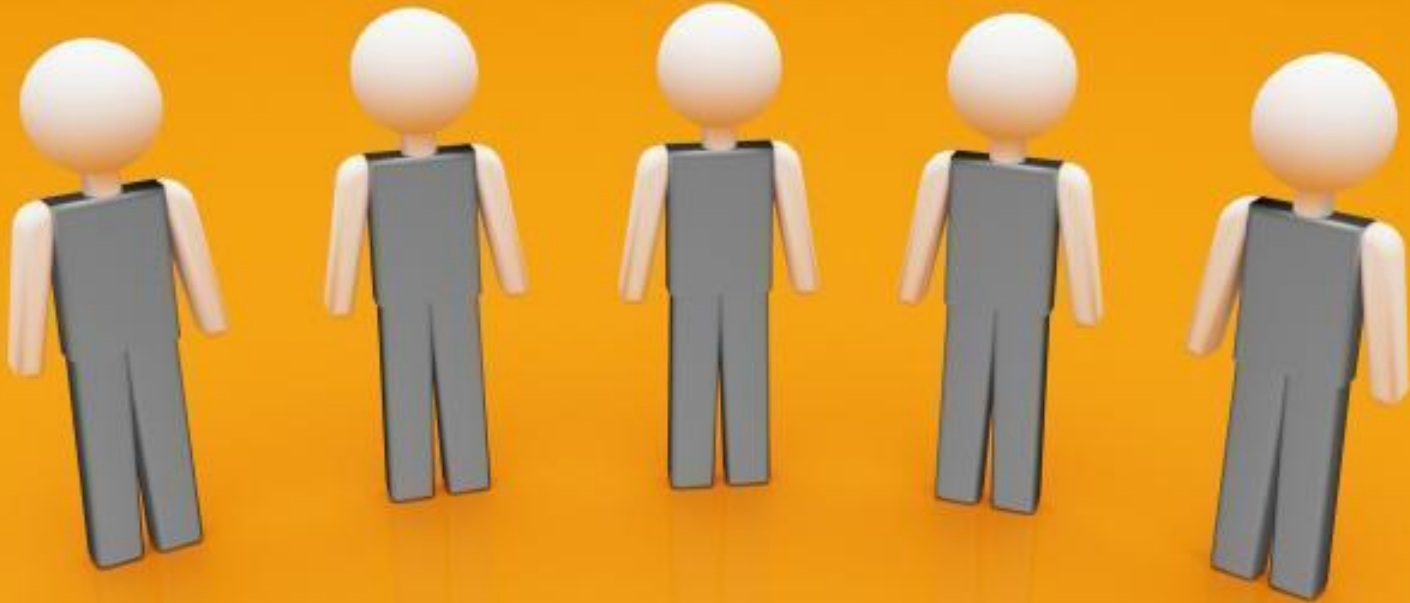

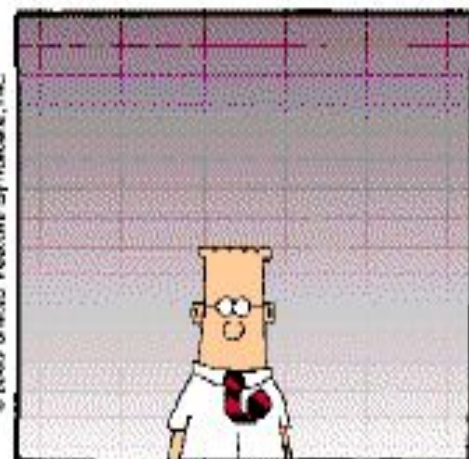
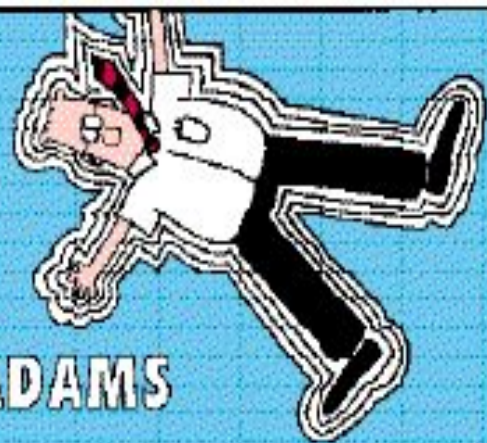
ÖZEL ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ

DILBERT®

BY
SCOTT ADAMS

E-MIL: SCOTTADAMS@AOL.COM

© 2000 United Feature Syndicate, Inc.

www.dilbert.com

Düşünelim - Tartışalım

- Gözlerinizi kapatın ve şu ana kadar parçası olduğunuz sınıfları düşünün. İlkokulda, lisede, üniversitede... Bazıları öğretmen merkezliydi, bazıları ise öğrencilerin aktif ve istekli olduğu ortamlardı. Bazıları düzensiz ve öğretimi etkileyen faktörler içeriyordu.

Düşünelim - Tartışalım

- Şimdi iki ayrı liste yapın. Biri öğretimi olumlu etkilediğini düşündüğünüz özellikler olsun. Diğeride olumsuz etkilediğini düşündüğünüz özellikleri içersin.
- Şimdi listenizi analiz edin ve öğretmenlerin bu sınıfları bu duruma getirmek için neler yaptığını düşünün. Öğrenci özellikleri, sınıfın fiziksel durumu vb.

Öğrenen Grupların Özellikleri

■ Sınıf Süreçleri

- Beklentiler
- Liderlik
- Dikkat çekme
- Değerler
- İletişim
- Tutarlılık

ÖĞRENME-ÖĞRETME SÜRECİ

Öğrenme-öğretme sürecinde öğrenen, öğreten ve öğrenilen olmak üzere üç temel öğenin arasındaki ilişkinin hedef davranışları kazandırmaya yönelik olarak düzenlenmesi gerekmektedir. Bu ilişkide etkili olan pek çok değişken vardır. Bunlar yaklaşım, model, strateji, yöntem ve teknik ile araç ve gereçlerin işe koşulmasını kapsar.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMLARI

Öğrenme-öğretme yaklaşımları üç temel gruba ayrılmaktadır. Bunlar;

- Öğrenci merkezli yaklaşımlar
- Konu merkezli yaklaşımlar
- Sorun merkezli yaklaşımlardır.

Öğrenci Merkezli Yaklaşımlar

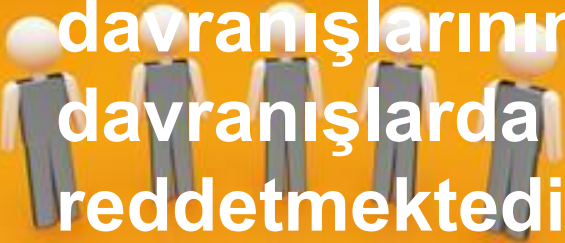
Bu yaklaşımlar çocuk, yaşantı, romantik ve hümanistik yaklaşımlardır. Bunların hepsinde de öğrenci, öğrenme-öğretme sürecinin merkezindedir. Düşünme biçimleri ve öğrenme stilleri öğrenci merkezli öğrenmenin temelini oluşturur. Yaratıcı, yansıtıcı (soru sorma, değerlendirme vb) ve eleştirel düşünme (örgütleme, nedeni bulma, varsayım geliştirme, yordama vb) becerileri öğrenci merkezli öğrenme ile daha kolay gerçekleşebilir.

Öğrenci Merkezli Yaklaşımların Temel Özellikleri

1. Öğrencinin ilgi ve ihtiyaçlarına göre öğrenme yaşantıları oluşturulur.
2. Öğrencilerin ihtiyaçlarına göre her öğrenciye uygun yaşantılar uygulama sırasında verilir.
3. Okulun işlevinin gözden geçirilmesini önerir. Okulun öğrencinin doğasına uygun olarak eğitim verebilmesi için her öğrencinin kendi doğasında ele alınması gerektiğini savunur.
4. Hümanistik psikoloji ön plandadır. İnsan davranışlarının karmaşık olduğu ileri sürülerek, davranışlarda etki-tepki ilişkisini reddetmektedir.

Sorun Merkezli Yaklaşımlar

Bu yaklaşımlar yaşam şartları, toplumsal sorunlar ve yeniden kurmacılık yaklaşımlarıdır. Burada öğrenme-öğretme sürecinin merkezinde sorunlar vardır.

Sorun Merkezli Yaklaşımların Temel Özellikleri

1. Toplumun değişen yaşama uyum sağlaması, öğrencinin çevresiyle konuların bağdaştırılması ve öğrencilerin öğrenme ve sorun çözme süreçlerini kullanmaya özendirilmesi esastır.
2. Toplumun sorunlarını ön planda tutar. Derslerin birleştirilmesi ile geliştirilmiştir. Öğrencilerin toplumun sorunlarını görmesini ve bu konulara eğilmesini amaç edinir.
3. Toplumun sosyal, politik, ekonomik gelişmelerinde program tasarımlarının etkili olduğunu savunur. Değişimi okulun yönlendirmesi gerektiğini söyler.

Konu Merkezli Yaklaşımlar

Konu merkezli yaklaşımlar, konu tasarımı, disiplin tasarımı, geniş alanlı tasarım ve süreç tasarımıdır. Bu yaklaşımlarda öğrenme-öğretme sürecinin merkezinde konular vardır ve öğretim etkinlikleri buna göre düzenlenir.

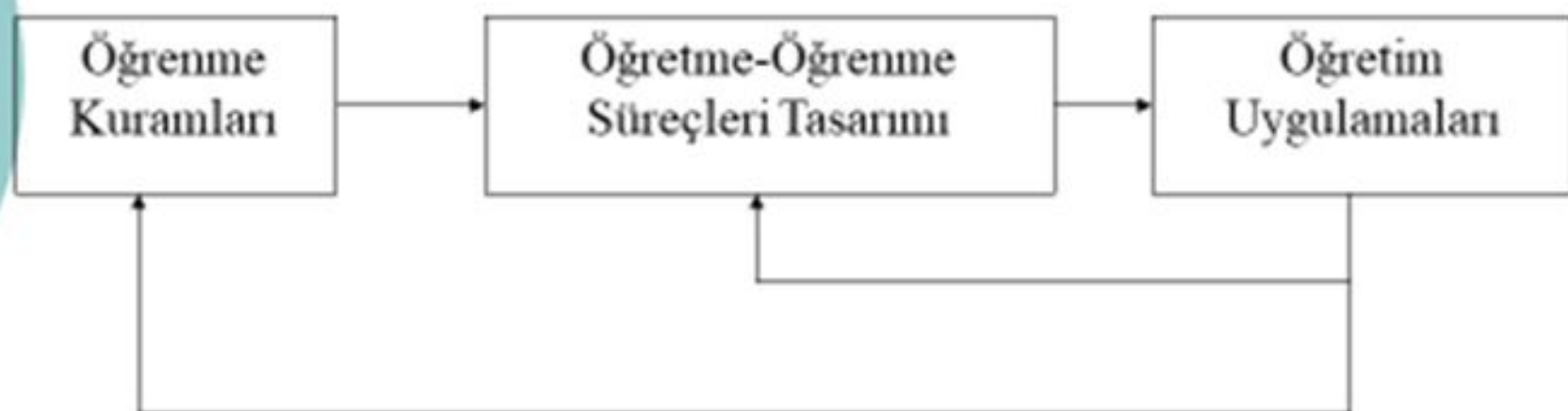

Konu Merkezli Yaklaşımların Temel Özellikleri

1. Akıl, insanı farklı kılmaktadır. Bilginin aranmasında ve elde edilmesinde akla ihtiyaç vardır.
2. Program akademik disiplinler üzerine yoğunlaşır. Konuların ne şekilde verildiği ve bilgilerin nasıl kullanılacağı önemlidir.
3. Konulardaki parçalanmalara çözüm için oluşturulmuştur. Amaç konuları mantığa uygun olarak bir araya getirmektir.
4. Tüm konular için ortak bir öğrenme yolu öne çıkarılır. Eleştirel düşünme bu yaklaşımın en önemli ürünüdür. Düşünme stratejileri; problem çözme, karar verme ve kavramadır.

Öğretme ve öğrenme ile ilgili bilimsel verileri
öğretim uygulamalarında hayata geçirmeye
“öğretme-öğrenme süreçleri tasarımı” adı
verilmektedir.

Geribildirim

Öğretme Öğrenme Süreçleri Tasarımı

Strateji, Yöntem ve Teknik Nedir?

Strateji

- Genel olarak; bir şeyi elde etmek için izlenen yol yada amaca ulaşmak için geliştirilen bir planın uygulanmasıdır.
- Eğitim açısından strateji; dersin hedeflerine ulaşmasını sağlayan; yöntem, teknik ve araç-gereçlerin belirlenmesine yön veren yaklaşımdır.

Yöntem

- Öğretim yöntemi, öğrenciyi hedefe ulaştırmak için izlenen yoldur.
- Yöntemle, belli öğretme teknikleri ve araçları kullanılarak öğretmen ve öğrenci etkinliklerinin bir plana göre düzenlenmesi ve yürütülmesi amaçlanır.

Teknik

- Öğretim yöntemini gerçekleştirmede kullanılan yoldur.
- Literatürde genelde yöntem-teknik olarak yer almaktadır. Örneğin 'Oyunla öğrenme yöntemi' nde 'Rol Oynama Tekniği' ve 'Drama Tekniği' vardır. Bazı kaynaklarda ise bu Rol Oynama Yöntemi' ve 'Drama Yöntemi' olarak adlandırılmaktadır.

Teknik

- Öğretim yöntemini gerçekleştirmede kullanılan yoldur.
- Literatürde genelde yöntem-tekniik olarak yer almaktadır. Örneğın 'Oyunla öğrenme yöntemi' nde 'Rol Oynama Tekniğı' ve 'Drama Tekniğı' vardır. Bazı kaynaklarda ise bu Rol Oynama Yöntemi' ve 'Drama Yöntemi' olarak adlandırılmaktadır.

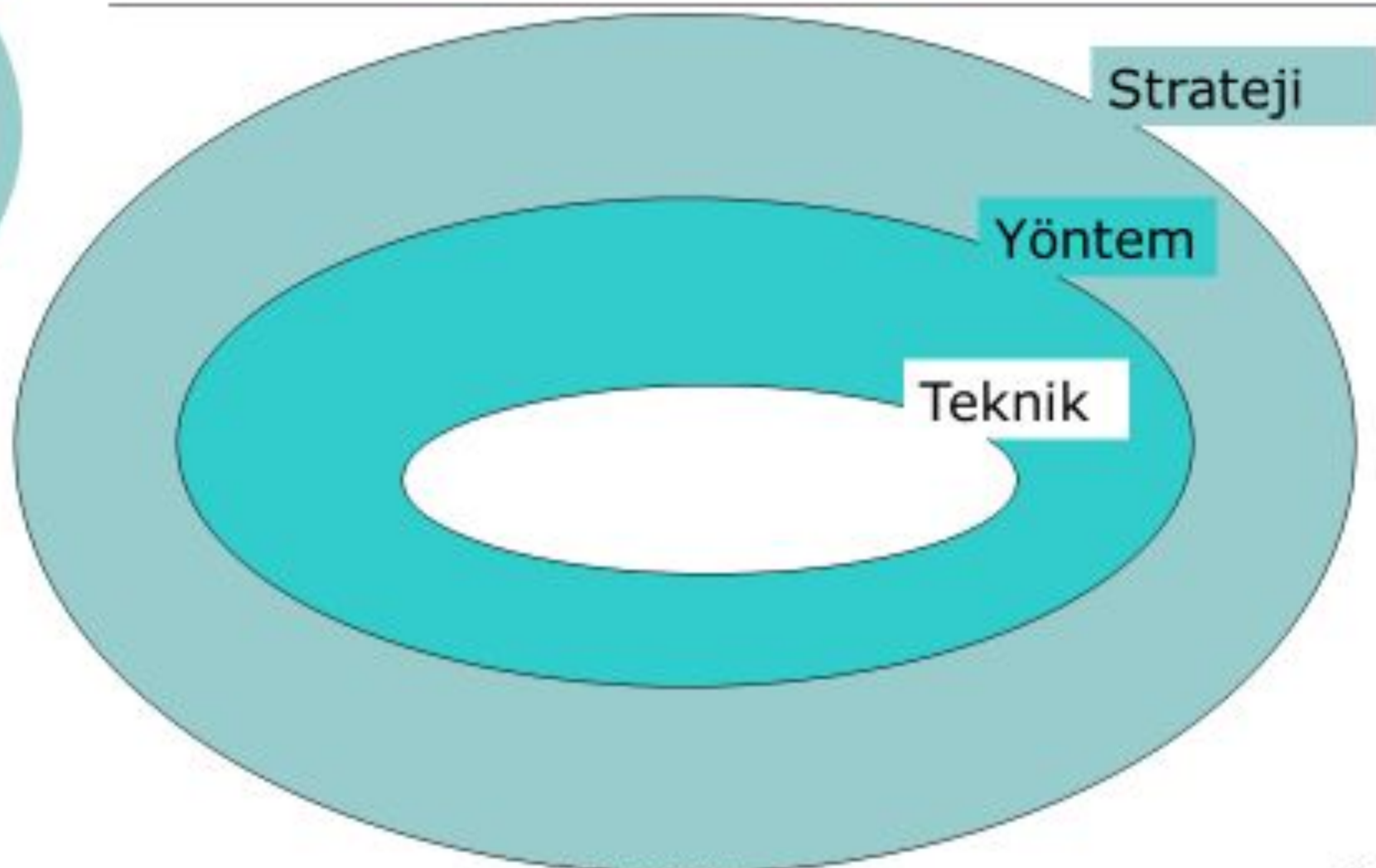
Stratejiler

ÖĞRETMEN	ÖĞRENCİ
ÖĞRETİM STRATEJİLERİ	ÖĞRENME STRATEJİLERİ
<ul style="list-style-type: none"> ○Sunuş yoluyla ○Buluş yoluyla ○Araştırma-inceleme yoluyla ○Tam öğrenme ○İşbirliğine dayalı öğrenme	<ul style="list-style-type: none"> ○Dikkat ○Tekrar ○Anlamlandırma ○Yürütücü Biliş ○Duyuşsal

Yöntem ve Teknikler

YÖNTEMLER	TEKNİKLER
○Anlatım Yöntemi	○Benzetim
○Soru-Cevap Yöntemi	○Gösteri
○Gösterip Yaptırma Yöntemi	○Philips 66
○Problem Çözme Yöntemi	○Beyin Fırtınası
○Tartışma Yöntemi	○Münazara
○Örnek Olay Yöntemi	○Rol Oynama Tekniği
○Oyunla Öğretim Yöntemi	○Drama Tekniği
○Bireysel Öğretim Yöntemi	○Bilgisayar Destekli Öğretim
	○Programlı Öğretim

Sonuç olarak;

Tam Öğrenme Modeli

Amerikalı eğitimci Benjamin Bloom tarafından ortaya konulmuştur. Öğrencilerin aralarındaki öğrenme düzeyindeki farklılıkların sebebinin, bireylerin öğrenmeyle ilgili geçmiş yaşantıları ve onlara sağlanan öğretim hizmetinin niteliği olduğu ileri sürülmektedir.

Bu modelde öğrenemeyen öğrenci yoktur, yeterli zaman ve imkan verildiğinde herkes öğrenebilir.

Tam Öğrenme Modeli

Tam öğrenme, başarıyı normal dağılım eğrisinden üçgen dağılıma götüren ya da okuldaki %20 oranındaki beklendik başarıyı %75 ile %90'a hatta %95'e çıkaran bir öğrenme sürecidir.

Bu modeli ortaya koyan ünlü Amerikalı eğitimci Bloom, “işin başından beri olumlu öğrenme koşulları sağlanmış ise dünyada her hangi belli bir kişinin öğrenebileceği her şeyi hemen hemen herkes öğrenebilir.” varsayımına dayalı olarak bu modeli geliştirmiştir. Diğer bir deyişle, tam öğrenme modeli tüm öğrenciler okulda öğretilenleri öğrenebilir varsayımına dayanmaktadır.

Tam Öğrenme Modeli

TAM ÖĞRENME KURAMINDA YER ALAN SAYILTI NEDİR?

***İşin Başından Beri Olumlu
Öğrenme Koşulları Sağlanmış İse
Dünyada Herhangi Bir Kişinin
Öğreneceği Her Şeyi, Hemen Hemen
Herkes Öğrenebilir.***

Tam öğrenme modelinin ana değişkenlerinden bir diğeri de öğretim hizmetlerinin niteliğidir. Öğretim hizmetlerinin niteliğini büyük ölçüde dört öge belirtmektedir:

1.İpuçları,öğrenciye neyin öğrenileceğini açıklayan mesajların tümüdür.

2.Pekiştirme, bir davranışı gösterme eğiliminin güçlendirilmesi sürecidir.

3.Katılım ise öğrencinin öğrenme süreci sırasında kendisine sunulan ipuçları ve yönergeler doğrultusunda bir şeyler yapmasıdır.

4.Dönüt ve düzeltme, öğretim hizmetinin niteliğini sağlamayı güvence altına almak için kullanılır. Dönüt ile neyi öğrenip neyi öğrenmedikleri bildirilir, düzeltme ise yanlışların düzeltilmesi için kullanılır.

Öğrenci nitelikleri ve öğretim hizmetlerinin niteliği gereken düzeye ulaşınca tam öğrenme gerçekleşmektedir. Öğrenme düzeyinin belirlenmesi ise her ünite sonunda verilecek testlerle ortaya çıkar. Bu testlerde elde edilen sonuçlara bakarak öğrencilerin eksikleri ve öğrenme güçlükleri ortaya çıkartılarak yardım sağlanır. Bu uygulamalar sonunda öğrenciler arasındaki öğrenme hızını ve öğrenme düzeyi farklılıkları giderilecektir. Bu farklılıkların giderilmesi için tamamlayıcı eğitim çalışmalarına yer verilmektedir.

Tamamlayıcı eğitim için seçenekler aşağıdaki gibidir:

1. Bire bir öğretim
2. Küçük gruplarla öğretim
3. Okulda ek öğretim
4. Evde ek öğretim
5. Programlı öğretim
6. Kaynak ve yardımcı kitaplarla öğretim
7. Akademik oyunlarla öğretim
8. Tekrar öğretim

Bu seçeneklerden biri ya da birkaçı tamamlayıcı eğitim çalışmaları için devreye sokulmalıdır. Bu seçeneklerden hiçbiri yeterli öğrenmeleri sağlayamıyor ise tekrar öğretim çalışmalarına yer verilmelidir.

Tam öğrenme modelinin temel ilkeleri aşağıdaki gibidir:

- Öğrencilere planlı öğretim ve olumlu öğrenme koşulları sağlanmalı.
- Yeterli zaman ayrılmalı.
- İpucu, pekiştirme, dönüt ve düzeltme verilmeli
- Öğrenci katılım sağlanmalı.
- Tam öğrenme ölçütü belirlenmeli bir ünite tam öğrenilmeden diğerine geçilmemelidir.

Öğretim hizmetinin niteliğini artırmada *pekiştireç, ipucu, dönüt, düzeltme ve öğrenci katılımı* çok önemli değişkenler olarak kabul edilirler.

PEKİŞTİREÇ

Pekiştireç, bir davranışın olma sıklığını artıran uyarıcılardır. Sınıf içinde pekiőtireçlerin kullanımı düzeylere göre farklılık gösterir. Sözelimi ilkokulda *çikolata* iyi bir pekiőtireçken üniversitede aynı pekiştireç başarılı olmayabilir. Bunu yerine *çok iyi, kutlarım* gibi ifadeler tercih edilebilir. Öğrenme kuramlarının çoğu öğrenmenin pekiştirme ile birlikte olması halinde etkili olduğu görüşünde birleşmektedir. Olumlu ya da olumsuz pekiőtireçler kullanılabilir.

İPUCU

İpucu, ya da değişik bir ifade ile yaptıraç, öğrencilerin harekete geçmesine ve istenilen davranışın yapılmasına yardımcı olan davranışlardır. Sorulan soruya tam yanıt veremeyen öğrenciye, bir sözcüğün bir sesin ya da bir hareketin hatırlanması bir ipucu olabilir. İpuçları sözlü ya da yazılı olabilir, bireysel farklılıklar dikkate alınarak verilmelidir.

DÖNÜT\DÜZELTME

Dönüt ise öğrenciye eğitimin amaçlarına uygun davranımda bulunup bulunmadığını bildirilmesi ya da hedef-davranışın kazanılıp kazanılmadığının bildirilmesidir. Bu bildirim sonucuna bakarak öğrencilerin eksiklik ve yanlışlıkları belirlenir; bu eksiklikleri tamamlama ve yanlışlıkları doğrulama işlemi de “düzeltme” olarak adlandırılır. Eğitim sürecinde dönüt\düzeltme genelde birlikte kullanılır.

Sorulan soruya verilen cevap dönüttür. Yanlış cevap verilmişse bunun doğru bir şekilde ifade edilmesi düzeltmedir.

Genelde dönüt işlemleri öğrenme ünitelerinin sonunda uygulanmakta ve öğrencilerin neler öğrendiklerini ve neleri öğrenmeleri gerektiğini ortaya çıkarmaya çalışmaktır.

Düzeltilmeler de, her öğrenciye kendi öğrenme eksikliklerini tamamlayabilmesi için hangi ders kitabı, öğretim materyali ve kaynaktan yararlanacağı konusunda yardım yapılması sürecini içerir.

NIÇİN DÖNÜT-DÜZELTME YAPILIR?

Dönüt–Düzelme Öğrencinin Neleri Öğrendiğini Neler Öğrenemediğini Ortaya Çıkarmak için Yapılır. Bunun Sonucu Olarak Öğrencinin Eksiklerini Tamamlaması İçin Yardım Edilir.

KATILIM

Öğrenci katılımı, öğretim hizmetinin niteliğini arttırmada önemlidir. Öğrenciler öğrenme sürecine etkin katıldıkları süre içinde daha kalıcı izli öğrenme yaşantılarına sahip olurlar. Öğrenci katılımını sağlamak için grup çalışması, drama gibi teknikleri kullanmanın yanı sıra BDE\Ö çalışmalarına daha çok yer verilmelidir. Öğrenmenin gerçekleşmesi için öğrencinin etkin katılımı gereklidir. Öğretmenler, öğrencilerin öğrenme sürecine etkin olarak katılmalarını sağlamak için farklı öğretme stratejileri, yöntemleri ve teknikleri kullanmalıdır. Bunun için de eğitimcilerin zengin bir yöntem bilgisine sahip olması gerekli görülmektedir.

Öğretim Stratejileri

- Sunuş yoluyla
- Buluş yoluyla
- Araştırma-inceleme yoluyla

Sunuş yoluyla öğretim stratejisi

- Açıklayıcı, yorumlayıcı bir yaklaşımla kavram ve genellemelerin öğretildiği bir yoldur.
- Etkinliklerin merkezinde “öğretmen” yer almaktadır.
- Öğretmen bilgiyi sağlayan, ilke, genelleme ve kavramları sunan, açıklayıcı örnekler veren kişidir.

Sunuş yoluyla öğretim stratejisi

- Bilgiler çok dikkatli bir şekilde düzenlenir.
- Öğrenciler tarafından alınmaya hazır hale getirilir.
- Öğretmen konuyu kendisi planlar ve sunar.

Sunuş yoluyla öğretim stratejisinin temel özellikleri;

- Öğretmen ve öğrenciler arasında yoğun bir etkileşim,
- Bol örnek verilmesi,
- Grafik, resim, şema gibi görsel uyarıcıların kullanılması,
- Genelden özele doğru (tümdengelim) bir sıra izlenmesi ve öğretimin adım adım ilerlemesi.

Sunuş yoluyla öğretim stratejisini planlama aşamaları

- Hedef davranışlar (kazanımlar) belirlenir
- İçerik belirlenir.
- Örnekler hazırlanır.

Sunuş yoluyla öğretim stratejisinin uygulama aşamaları

- Ön örgütleyiciler sunulur (hedeften haberdar etme, tanımlama, açıklama, örnek verme, şekille gösterme, kavram haritaları sunma vb.)
- Kavram, ilke ya da bilgi birikimini açıklanır, ön öğrenmelerle ilişkilendirilir.
- Öğrenciler örnekler üretir, farklı düşünceler ortaya konur.

Hangi durumlarda Sunuş Yoluyla Öğretim Stratejisini Kullanalım?

- İçeriğın çok fazla, zamanın kısıtlı ve sınıfların kalabalık olduğu durumlarda
- Dersin giriş kısmında
- Öğrencilerin ön bilgilerinin eksik olduğu durumlarda
- Konuların örneklerle somutlaştırılmasında
- İlke, olgu ve kavramların açıklanmasında

Buluş yoluyla öğretim stratejisi

- Bruner tarafından geliştirilmiştir.
Bruner'e göre;
  - Çocukların içinde
    - keşfetme merakı ve
    - öğrenme isteği vardır.
  - “Bilmek bir ürün değil süreçtir”

Buluş yoluyla öğretim stratejisi

- Amacı;
  - Öğrencilerin konunun yapısını keşfetmelerini sağlayacak problem durumlarını vererek öğrencinin bilişsel gelişimini sağlamaktır.
  - Yapı, bir konu hakkındaki fikirler, kavramlar ve bunların arasındaki ilişkilerdir.
  - Öğrencinin bu yapıyı öğrenmesi tümevarım yönteminin kullanılması ile sağlanmaktadır.

Buluş yoluyla öğretim stratejisi

- Amacı;

- Bu yöntemin kullanılmasında öğrencinin etkin olmasına önem verilir.
- Bu amaçla öğretmenin görevi;
  - bu yöntemin uygulanabileceği konuyu seçmek ve
  - öğrencilere buluş yapmalarına fırsat verecek şekilde öğretim ortamını düzenlemektir.

Buluş yoluyla öğretim stratejisi

- Öğretmen,
  - etkili geri bildirimler sunabilmeli,
  - öğrencileri motive edebilmeli,
  - konu ile ilgili bir çok örnek sağlamalıdır.
  - Öğretmen öğrenciye, zihinsel süreçlerinde rehberlik eden kişidir.

Buluş yoluyla öğretim stratejisi

Ders süreci

- 1) Öğretmenin örnekleri sunması
- 2) Öğrencilerin örnekleri betimlemesi
- 3) Öğretmenin ek örnekler vermesi
- 4) Öğrencilerin ek örnekleri betimlemesi ve öncekiler ile karşılaştırması
- 5) Öğrencilerin ek örnek ve örnek olmayan durumları sunması
- 6) Öğrencilerin zıt örnekleri karşılaştırmaları
- 7) Öğretmenin, öğrencilerin teşhis ettikleri özellikleri, ilişkileri veya ilkeleri vurgulaması
- 8) Öğrencilerin ilişkileri ve özellikleri ifade etmeleri ve tanımlamaları
- 9) Öğretmenin öğrencilerden ek örnekler istemesi (Yılmaz ve Sünbül, 2003, s.92)

Araştırma-inceleme yoluyla öğretim stratejisi

- Suchman tarafından geliştirilmiştir. Ona göre;
  - Öğrenciler bir problem veya bilgiyi ilginç bulduklarında doğal olarak araştırmak isterler
  - Kendi düşünme stratejilerinin farkına varabilirler ve bunlar geliştirilebilir
- Yeni stratejiler öğretilir veya var olanlar geliştirilebilir

Araştırma-inceleme yoluyla öğretim stratejisi

- Bilimsel araştırma yöntemlerinin derslerde kullanılmasını sağlar
  - Problemin tanımlanması
  - Hipotezlerin (Denencelerin) kurulması
  - Verilerin toplanması
  - Verilerin analizi ve hipotezlerin sınanması

Dersi İşlerken Hangi Sırayı İzleyelim?

- Dersin planlanması
  - Öğretmen tarafından problem durumunun sunulması (daha önce karşılaşılan ya da öğretmen tarafından hazırlanan)
- Öğrencinin;
- Problemin farkına varması
  - Problemin tanımlanması ve sınırlandırılması
  - Probleme ilgili veriler toplanması (kaynak tarama)
  - Hipotezlerin oluşturulması
  - Problemin çözümü için veri toplanması ve analiz edilmesi
  - Hipotezlerin test edilmesi (hipotezler doğrulanıyorsa özetin yapılması ve sonuçların sınıfla paylaşılması, hipotezler doğrulanmıyorsa tekrar düzenlenmesi).

1- Anlatım (Takrir) Yöntemi;

En genel yöntemdir. Etkin katılımı aza indirmesi sebebiyle sıkıntı yaratabilir.

Öğrencileri sıkıp dikkatlerini canlı tutamayacağı için diğer yöntemlerle kullanıldığında ancak etkili olabilir.

- Belirlenen konu, bilgi ve ya kazanımların öğretici tarafından çeşitli ifadelerle aktarıldığı yöntemdir. (Öğrenci de anlatıcı olabilir.)

- Ana yöntemdir. Bütün strateji yöntem ve tekniklerle iç içedir, hiçbirinden ayrılmaz.

Sınırlılıkları;

-Kalabalık gruplarda, ekonomi ve zaman sorunlarında idealdir.

-Öğrenciler hazırcılığa alışabilir.

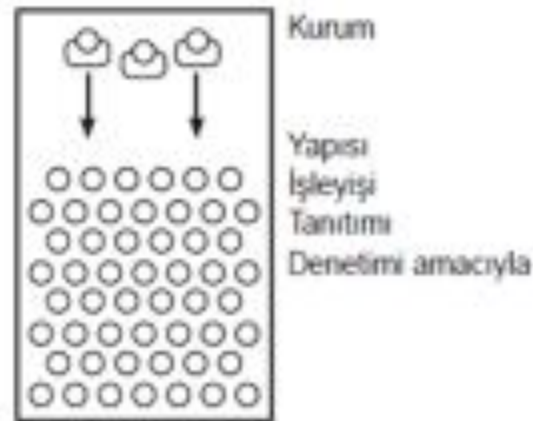
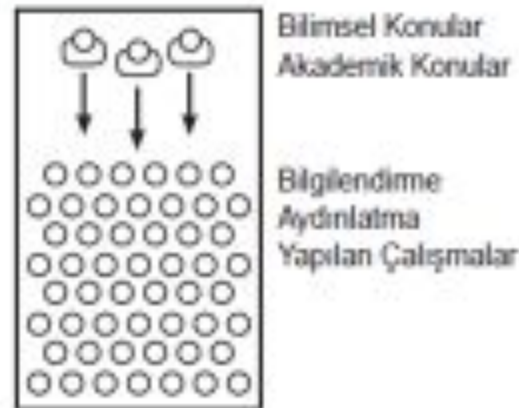
-Etkin katılım düzeyi düşüktür. Bu yüzden ezbere öğrenmeler oluşabilir.

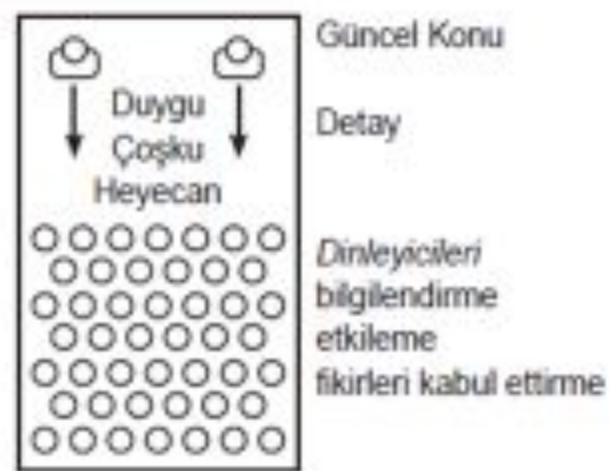
- **ANLATIM TEKNİKLERİ**

- **1- KONFERANS;** Genellikle bilimsel ya da akademik bir konuda dinleyicileri bilgilendirme, aydınlatma, yapılan çalışmalarını aktarma amacıyla uzman kişi ya da grubun sunumları yaptığı tekniktir.

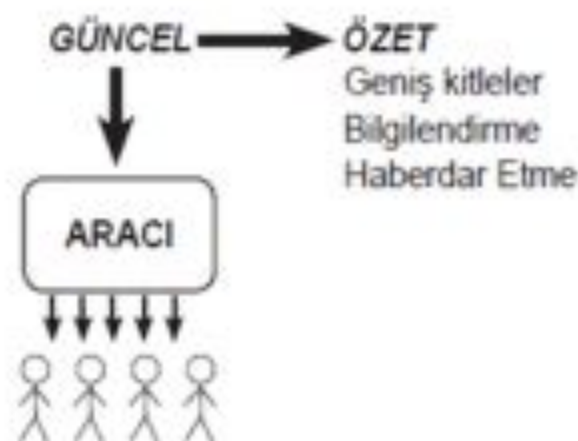
- **2- BRİFİNG;** Bir kurumun yapısı, işleyişi, denetimi veya tanıtım amacıyla görevli kişi ya da kişilerin ilgili kişi ya da kişilere bilgilendirme amacıyla sunum yapmasıdır.

- **3- NUTUK (Söylev);** Güncel bir konunun bütün detaylarıyla dinleyicileri etkilemek, bilgilendirmek, fikirlerini kabul ettirmek amacıyla coşku, heyecan ve duygu yüklü ifadeler kullanılarak aktarıldığı tekniktir.

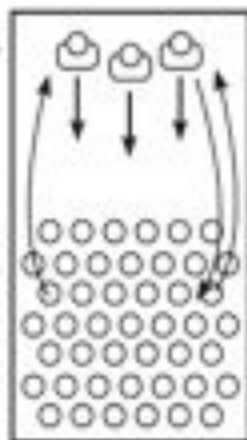

- **4- DEMEÇ (Açıklama);** Güncel bir konunun özeti hakkında geniş kitleleri bilgilendirme ve haberdar etme amacıyla herhangi bir aracının kullanıldığı anlatım tekniğidir.

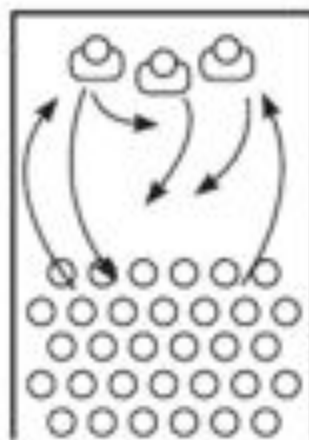
TARTIŞMA TEKNİKLERİ

1- PANEL; Güncel ve sosyal içerikli bir konuda, konu hakkında dinleyicileri bilgilendirme, duyarlılık kazandırma, farkındalık oluşturma, sorularına cevap vermek amacıyla uzman bir grubun paylaşımlar yapması daha sonrada dinleyicilerin sorularına cevap verilen tekniktir.

Güncel > Ortak Payda - Samimi
Sosyal >
Farklı boyut
Bilgilendirme
Aydınlatma
Duyarlılık
Farkındalık
Soru-Cevap
Yorum
Değerlendirme

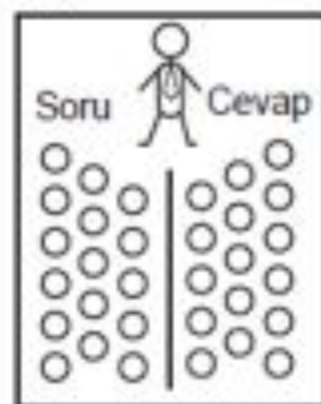
2- FORUM; Genellikle güncel bir konuda karşıt görüşlerin dinleyicilerle birlikte soru-cevap şeklinde uygulamalarla tartışıldığı tekniktir.

Güncel > Karşıt Görüşler
Siyasi >
Politik >
Farklılıklara saygı
Karşıt fikirlere saygı

3- ZIT PANEL; İşlenen dersin tekrarı.

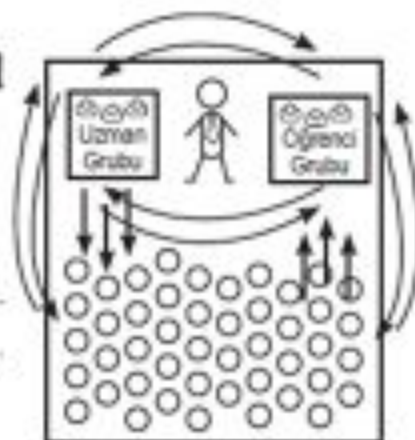
bilgilerin pekiştirilmesi, kontrolü, öğrencilerin derse katılımını sağlamak amacıyla sınıfın tamamının soru ve cevap gruplarına ayrılarak uygulanana tartışma tekniğidir.

Dersin tekrarı
Bilgi pekiştirme
Bilgilerin kontrolü
Derse katılım

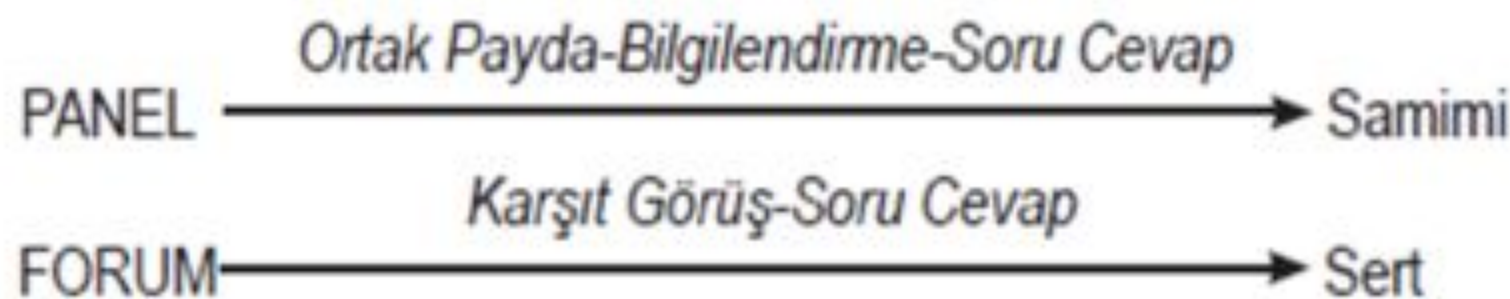
4- KOLLEGYUM(Uzman Daveti);

İşlenen dersin tekrarı, bilgilerin pekiştirilmesi, derse katılımın ve uzman görüşü alma amacıyla sınıfta oluşturulan öğrenci ve uzman gruplarının konuyu paylaşmaları da sonra dinleyicilerin sorularını cevapladıkları tekniktir.

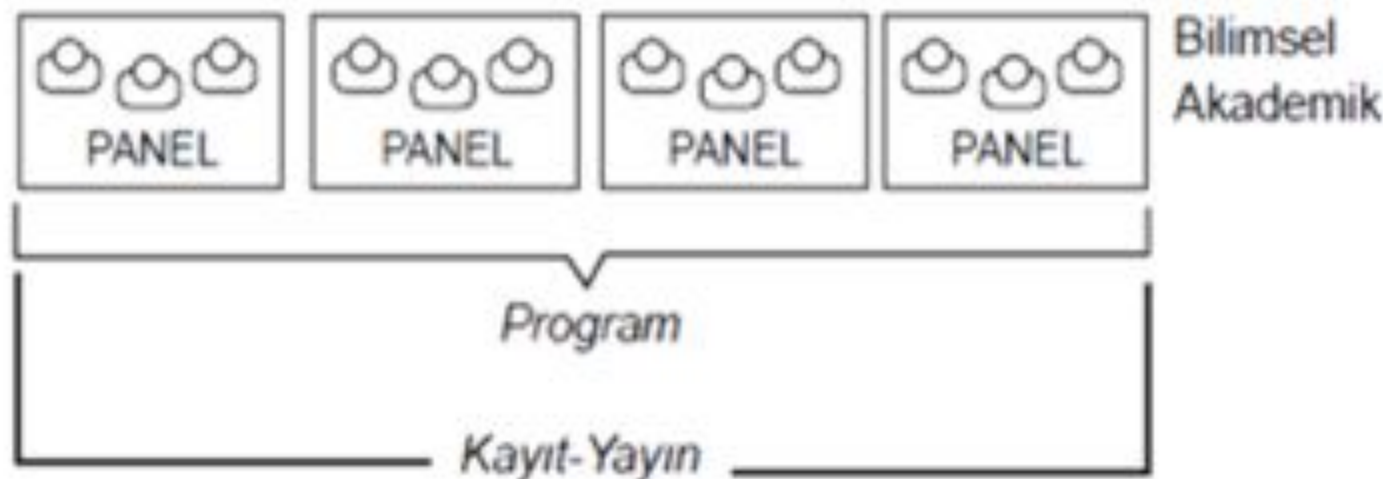

Dersin tekrarı
Bilgi pekiştirme
Bilgilerin kontrolü
Uzman Görüşü

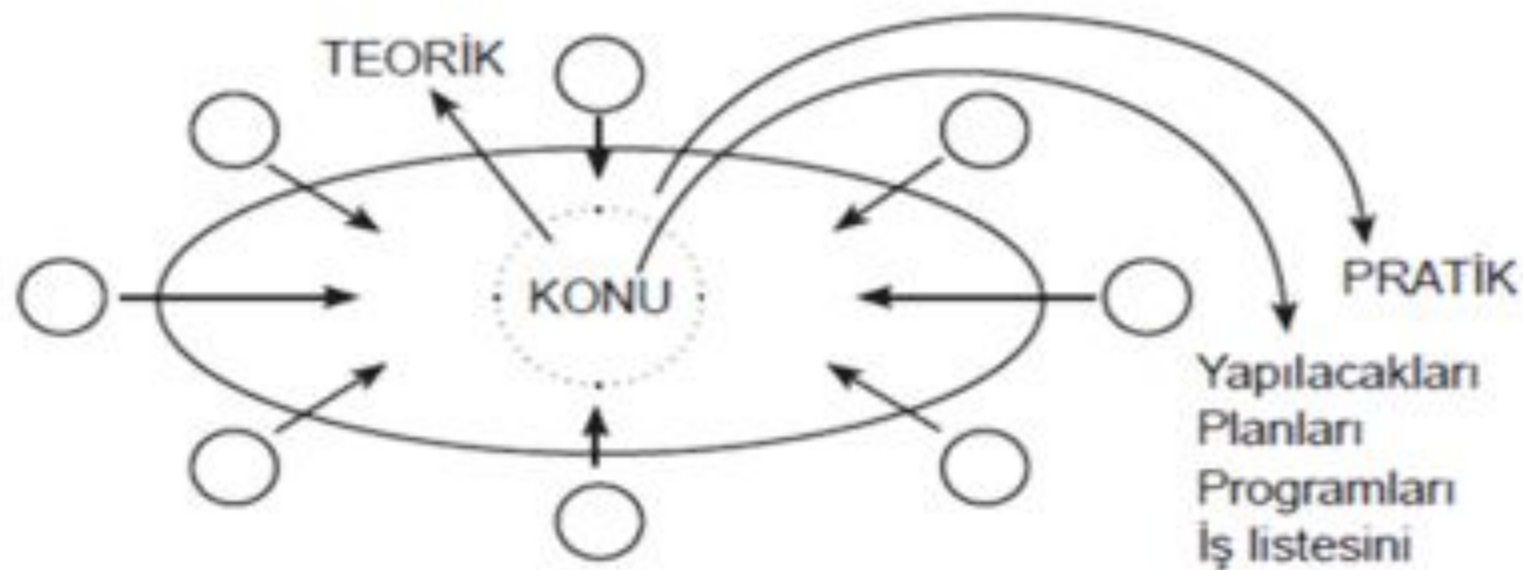
- **5- AÇIK OTURUM;** Belirlenen güncel bir konuda ortak paydaları paylaşma, bilgilenme, karşıt görüşleri açığa çıkarma, saygı duyma amacı ile herkesin özgürce katılımına açık bir şekilde yürütülen tekniktir.

- 6- SEMPOZYUM (Bilgi Şöleni); Bilimsel, akademik bir konunun farklı boyutlarının panel oturumları şeklinde bir program dahilinde birleştirilerek tartışıldığı bir tekniktir.
- Bütün konuşmalar, soru-cevaplar kayıt altına alınır ve yayımlanır.

- **7- ÇALIŞTAY (Düşünme Atölyesi- Workshop);** Belirlenen konu ile ilgili alanında uzman kişilerin bir araya gelip fikir alışverişini, beyin fırtınası gibi etkinliklerle yapılacakları, plan ve programları, iş listelerini oluşturdukları tekniktir. Teorik ile pratik arasında bağ kurar.

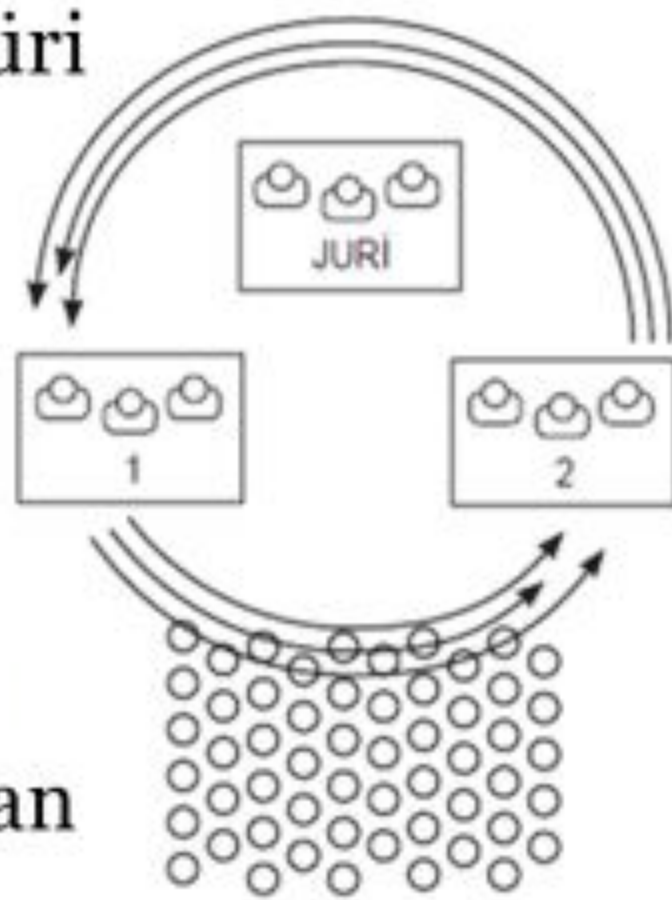
- 8- SEMİNER; Genellikle lisans/lisansüstü eğitiminde öğrencilerin çalışmalarını değerlendirmek, dönüt vermek, yönlendirmek amacıyla uzman grup ve dinleyicilere sunum yapılması şeklinde yürütülen tekniktir.

- **9- MÜNAZARA;**

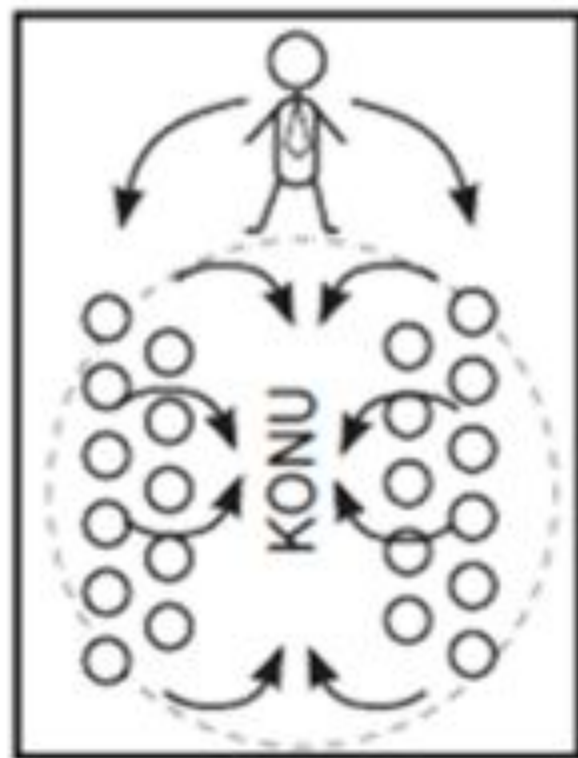
Belirlenen münazara konusunun dinleyici ve jüri grubu önünde

- kanıt bulma
- savunma
- tez, antitez, sentez ilişkileri kurma
- karşıt fikirleri çürütme

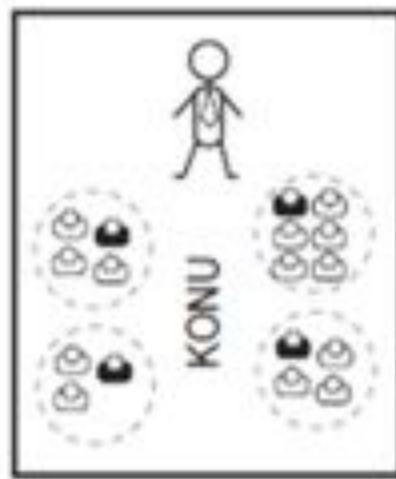
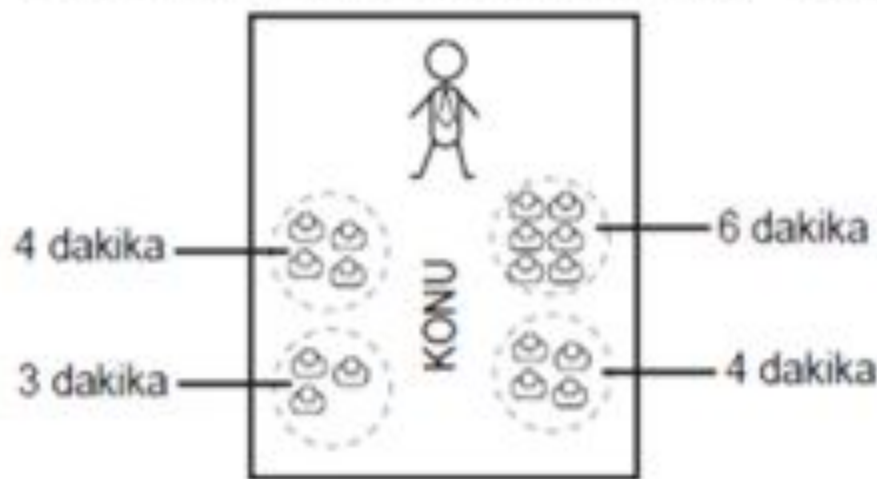
amacı ile iki grup tarafından tartışıldığı tekniktir.

- **10- BÜYÜK GRUP TARTIŞMASI;**
Sınıftaki tüm öğrencilerin bireysel katılımının mümkün olduğu durumlarda, belirlenen bir konu yada derse yönelik yapılan tartışmalardır. Öğretmen gerekli gördüğü yerlerde dönüt ve düzeltmeler yapar.

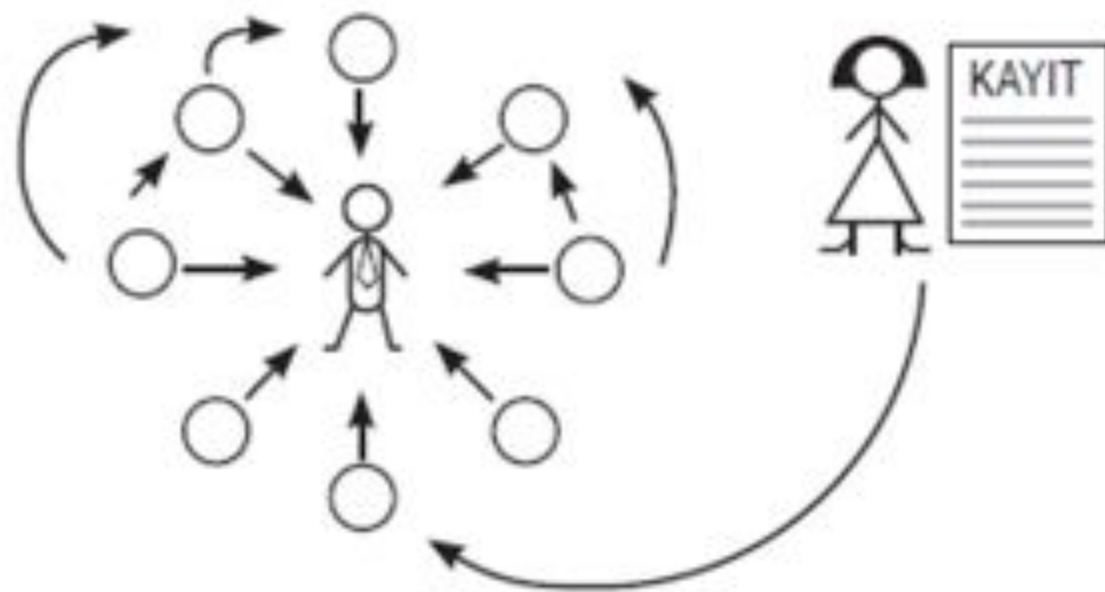

- 11- KÜÇÜK GRUP TARTIŞMASI; Büyük grup tartışmasının uygulanamadığı durumlarda, sınıf içerisinde oluşturulan küçük grupların konuyu kendi aralarında tartıştıkları tekniktir.
- Zaman kullana becerisi geliştirmek amacıyla üye sayısı kadar tartışma süresi belirlenirse vızıltı grupları oluşturulmuş olur.

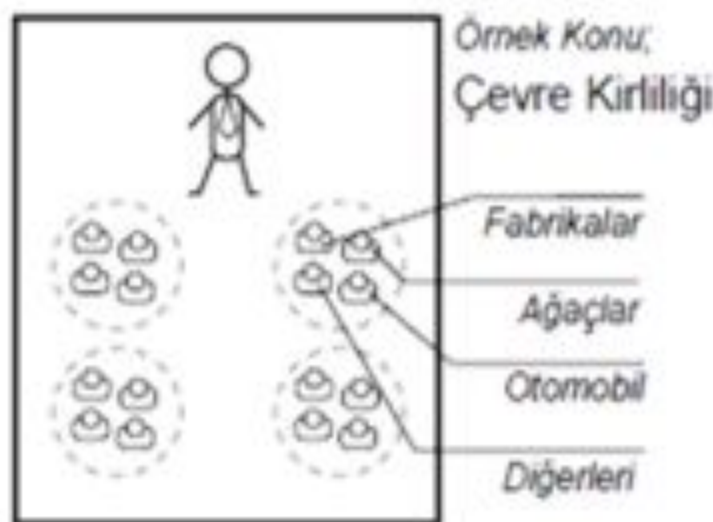

Gruplarda bir sözcü belirlenirse Philips 66

- **12- ÇEMBER TARTIŞMA;** Öğrencilerin belirlenen bir konu hakkında fikirlerini almak, gerekli dönüt ve değerlendirmeler yapma amacıyla yüz yüze etkileşim sağlanarak alınan kayıtlara göre düzeltmeler yapılan tartışma tekniğidir.

- 13-KOMİSYON; Belirlenen konunun küçük bir grup tarafından derinlemesine incelenerek bir rapor oluşturularak, sınıfa sunulan tekniktir.

► BEYİN FIRTINASI

- Öğrencilerin yaratıcı düşünme hayal gücü ve soru çözme becerilerini geliştirmek amacıyla belirlenen problem durumuna dair akıllarına gelen fikirlerin ilk ve ham şeklinin toplandığı, kaydedildiği daha sonra sınıfla birlikte değerlendirilerek geçerli fikirlerin benimsendiği tekniktir.

"Sınavı nasıl kazanınız"

Ders çalışarak
Soru Çözerek
Kitap Okuyarak
Kopya Çekerek

Açama 1

"Sınavı nasıl kazanınız"

Ders çalışarak
Soru Çözerek
Kitap Okuyarak

Açama 2

- Ters Beyin Fırtınası; Hatalardan ders almak
- Beyin fırtınasının olumsuz konu başlığı ile uygulanarak hataları açığa çıkarmak ve ders alma, ironik düşünme gibi becerilerin geliştirildiği tekniktir

"Sınavı nasıl kazanamayız"

Açama 1

"Sınavı nasıl kazanamayız"

Açama 2

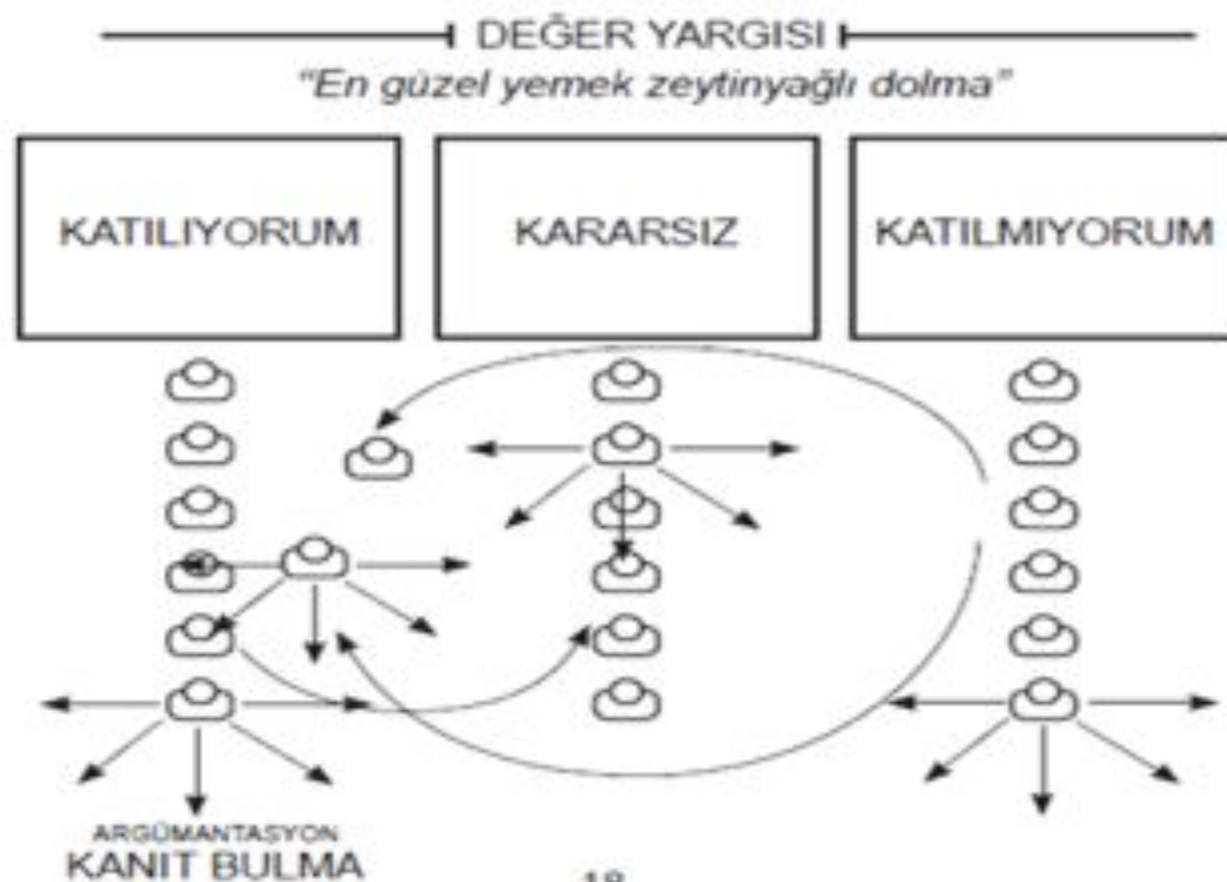
• **ALTI ŞAPKALI DÜŞÜNME**

- Öğrencilerde; farklı bakış açıları edinme lateral düşünme, yaratıcı düşünme farklılıklara saygı duyma, empati, konuyu farklı bakış açılara göre değerlendirme sistemli, örgütlü düşünme becerilerini geliştirmek için 6 farklı renkte şapka ile uygulanan tekniktir.

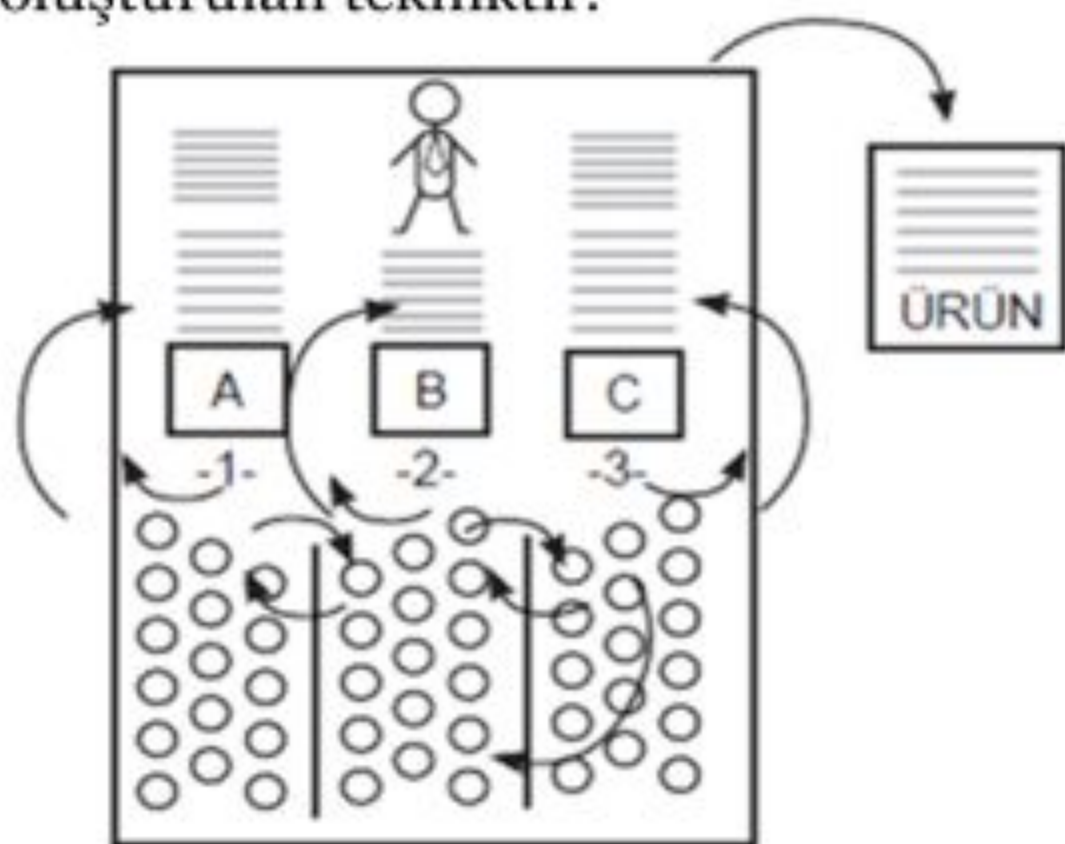
• GÖRÜŞ GELİŞTİRME

- Öğrencilerde; değer yargısı geliştirme yargısı içeren bir konunun zıt kutuplarının ve aradaki değerlendirmelerini tartışarak, hoşgörü, farklılıklara saygı, fikirsel anlamda ilerleme kanıt bulma, argümantasyon kendini ifade gibi becerilerini geliştirmek amacıyla tüm sınıfın katılımı amacıyla tüm sınıfın katılımı ile uygulanan tekniktir.

- **İSTASYON TEKNİĞİ**

- Öğrencilerde; bir işe başlama, katkı sağlama, sonlandırma, yaratıcı düşünme, yardımlaşma - işbirliği gibi becerileri geliştirmek amacıyla bütün sınıfın katılımıyla konunun farklı kısımlarının ilerletildiği ve bir ürün oluşturulan tekniktir.

De Bono tekniğini
"Bu yöntemle
düşüncelerinizi bir
orkestra şefi gibi
yönetebileceğiniz, sonu
gelmeyen
tartışmalarda
kaybolmak yerine,
yaratıcı ve yapıcı
sonuçlar elde
edebileceksiniz."
sözleriyle tanıtır.

Altı şapkalı düşünme tekniği, bir problemi çözmek için düşünce ve önerilerin belirli bir düzen içinde sunulması ve sistematikleştirilmesi için kullanılan bir yöntemdir. Şapkalar düşüncelerin ayrıştırılması için kullanılan sembollerdir. Katılımcılara konu verildikten sonra, konuya aynı şapkaları giyerek yaklaşmaları istenir.

Önce sorunu bir ortaya koyup nesnel bir durum tespiti yaparsınız ki neyle uğraşacağınızı bilesiniz: Sorun nedir? Sınırları nedir? Genel yaklaşım nedir? (beyaz şapka)

BEYAZ ŞAPKA

- Tarafsız Őapkadır.
- Görüőülen konu ile ilgili net bilgiler, sayılar, araőtirmalar, ölçümler, kanıtlanmış veriler ortaya konur. Bu aőamada Şu soruların cevapları aranmalıdır.
- Hangi bilgilere sahibiz?
- Hangi bilgiler eksik?
- İhtiyacımız olan bilgiyi nasıl elde ederiz?

Soruna karşı kişisel bir tutumunuz muhakkak vardır: İlgı çekicidir, tam tersine iticidir, etkileyicidir yahut “Bu da nerden çıktı durduk yere?” dedirtir vs. (kırmızı şapka)

KIRMIZI ŞAPKA

- Duygusal Őapkadır. Kişisel duygular bu Őapkada hesaba katılır.
- GörüŐülen konu ile ilgili kişilere, hiğbir dayanağı olmadan hislerini söyleme Őansı verilir.
- Bu olay hakkında ne hissediyorum?
- Bu neri hakkında nsezilerim ne?

Kişiselliği bir yana bırakıp sorunu fırsata çevirecek olumlu yönleri bulmak da iyi olabilir. Sorun, içinde ne gibi çıkış yolları barındırıyor? Sorun varsa çözüm de vardır? İyimser olmak lazım... (sarı Şapka)

SARI ŞAPKA

- İyimser Őapkadır.
- İŞin avantajları ortaya konulur. Getirileri göz önüne alınır.
- Bu olayın bize sağlayacağı yararlar neler olabilir?

Bazen iyimserlik bazı Őeylerin
gözden kaçmasına yol açar.
Temkinli olmak, Őeytanın
avukatlığını yapmak ve sorunun
içinde barındırdığı riskleri de iyi
görmek gerekir. (siyah Şapka)

SİYAH ŞAPKA

- Kötümser, tedbir şapkasıdır.
- Konun riskleri, gelecekte doğurabileceği problemler, eleştiriler ortaya çıkarılır.
- Bu önerilerin bize zararı neler olabilir?

Sorunu ortaya koyduk, kişisel olarak bizdeki karşılığını gördük, iyi ve kötü yanlarını belirledik. Şimdi... Tüm ileri sürülenleri bir toparlayıp fotoğrafa tekrar bakalım. Neler elde ettik?
(mavi şapka)

MAVİ ŞAPKA

- Kontrol şapkasıdır.
- Düşünce sistematize edilir. Toplantının sonuçları ortaya çıkarılır ve özetlenir.
- Ne oldu? (geçmişteki durumumuz - neydik?)
- Ne oluyor? (şimdiki durumumuz – ne olduk?)
- Sonra neler olmalı? (gelecekteki istenen durumumuz – ne olacağız?)
- Ne olmuyor? (istenen geleceğe ulaşmak için yapılması gerekenler)

Fotoğraf ortaya çıktığına göre
sıra çözümdedir ama öyle ilk akla
gelenle yetinilmesin. Farklı, ufuk
açan, yaratıcı ve işe yarar
çözümler bulalım. Meselâ...
(yeşil şapka)

MAVİ ŞAPKA

- Kontrol şapkasıdır.
- Düşünce sistematize edilir. Toplantının sonuçları ortaya çıkarılır ve özetlenir.
- Ne oldu? (geçmişteki durumumuz - neydik?)
- Ne oluyor? (şimdiki durumumuz – ne olduk?)
- Sonra neler olmalı? (gelecekteki istenen durumumuz – ne olacağız?)
- Ne olmuyor? (istenen geleceğe ulaşmak için yapılması gerekenler)

Kırmızı Şapka : Hisleriyle davranır. Duygusal ve heyecanlı konuşur.

Siyah Şapka : Kötümserdir. Konunun olumsuz yönünü ele alır.

Sarı Şapka : İyimserdir. Tartışmaya olumlu bakar.

Yeşil Şapka : Yaratıcı çözümler üretir.

Mavi Şapka : Sonuç çıkarır. Olgun, yorumlayıcı, analiz edici bir tarzda yaklaşır.

Beyaz Şapka : Net bilgiler sunar. Tarafsız ve duygularını katmadan konuya yaklaşır.